

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 54547-01-11 אבוחצירה ואח' נ' שריון ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת כרמלה האפטהתובעים 1. עִשָּׂה אֲבוּחֲצִירָה
2. ביאנקה שי**נגד**הנתבעים והתובעים שכנגד 1. רונן משה שריון
2. אירינה סייביץ שריון**ובעניין****הנתבעים שכנגד**1. **ביאנקה שי**
2. **שאול שי**

3.

4. חקיקה שאוזכרה:

5. חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו: סע' 3

6. פקודת הנזיקין [נוסח חדש]: סע' 20, 35, 36, 41, 44, 63

7. חוק המקרקעין, תשכ"ט-1969: סע' 51

8.

9.

10.

11.

פסק דין

בפני תביעה ותביעה שכנגד בין שכנים.

רקע:

1. התובעת 1 הייתה (בעת הגשת התובענה) הבעלים של בית צמוד קרקע הנמצא ברחוב רופא המחותרות 6 בתל אביב וכפי שאני מבינה הלכה מאז לבית עולמה (להלן: "**בית שי**"). התובעת 2 הינה בתה והיא מתגוררת בבית (להלן גם: "**ביתם**") עם בעלה (להלן: "**שאול**"), ובני משפחתם.

2. הנתבעים (שהם גם התובעים שכנגד) הם הבעלים של בית צמוד קרקע הנמצא מדרום לבית שי, ברחוב רופא המחרות 4, על קו גבול משותף (להלן בכל מהלך הדיון: "הנתבעים" ו-"בית שריון").
3. התובעת 2 ובעלה, שאול, הם הנתבעים שכנגד (להלן: "משפחת שי").
4. לשני הבתים חצרות המשיקות זו לזו (להלן: "חצר שי" ו"חצר שריון" בהתאמה).
5. בשנת 2007 ביצעו הנתבעים עבודות הריסה ובנייה בביתם ובין היתר בנו בחצר ביתם בריכה (להלן: "עבודות השיפוץ" ו"הבריכה").
6. טוענות התובעות כי במהלך עבודות השיפוץ נגרמו לבית שי נזקים רבים ועל כן הגישו את התביעה שבפניי.
7. מנגד טוענים הנתבעים בכתב התביעה שכנגד להיפוכם של דברים, ומשמע כי דווקא משפחת שי היא שבהתנהגותה, גרמה להם לנזקים רבים.

טענות הצדדים בכתב התביעה

8. טוענות התובעות כי במהלך עבודות השיפוץ נגרמו לביתם נזקים גדולים. לתימוכין הגישו חוות דעת של המהנדס יעקב מרזוק בה הוערכו נזקים אלו בהיקף של 58,632 ₪ (להלן: "חוות דעת שי" ו-"המומחה").
9. לטענתן, האחראים לנזקים אלה הם הנתבעים שפעלו ברשלנות ותוך הפרת החובה החקוקה [בסעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו](#), ועל כן עליהם לפצותן מכוח הוראות [סעיפים 20, 35, 36](#) ו- [63 לפקודת הנזיקין](#) [נוסח חדש].
10. עוד לטענתן יש לחייב את הנתבעים גם בתשלום בגין אי נוחות ועגמת נפש בסך של 20,000 ₪.
11. מנגד טוענים הנתבעים כי במהלך עבודות השיפוץ בביתם לא גרמו לכל נזק בבית שי, למעט, נזק בודד באחד מששת חלונות הזכוכית שבפרגולה (להלן: "הנזק בחלון"). לטענתם הם פנו למשפחת שי על מנת לעשות לתיקון הנזק אך נדרשו, בחוסר תום לב ושלא לצורך, להחליף את כלל חלונות הפרגולה.
12. על האמור הם מוסיפים כי מתוך רצון טוב היו הם אלה שבנו גדר בין החצרות ואף נשאו בעלויות בנייתה בסך של 15,000 ₪ (להלן: "הגדר").

13. מכל מקום טוענים הנתבעים כי התביעה שבפניי הוגשה ללא תימוכין, ללא קבלות המעידות על תיקון הנזקים שנמצאו כביכול בבית שי, בשיהוי ניכר של מספר שנים לאחר סיום עבודות השיפוץ וכי גם חוות דעת שי נערכה לאחר 3 שנים מתום העבודות, כך שאין ללמוד ממנה דבר.

14. כן הם טוענים כי ככל שקיים נזק בבית שי הרי שהוא נגרם כתוצאה מבלאי או שימוש בלתי סביר ומשכך כי למעט בגין הנזק לחלון, אין לחייבם בדבר.

טענות הצדדים בתביעה שכנגד

15. על טענותיהם כנתבעים מוסיפים הנתבעים, בכתב תביעה שכנגד, כי מזה תקופה ארוכה שהם, לרבות ילדיהם הקטינים, נתונים למסכת הטרדות, פיזיות ומילוליות, מצד משפחת שי.

בין היתר, כך לטענתם, הם השפריצו מים מצינור השקיה לעבר אורחים שהגיעו לבקדם, זרקו פנס על דלת הכניסה לביתם וגרמו לה נזק, ואם לא די באמור הרי ששאל אף השליך לעבר הנתבע 1 כוס אשר התנפצה על הרצפה.

משכך טוענים הם כי יש לחייב את משפחת שי בתשלום סך של 50,000 ₪ בגין עגמת נפש ובסך נוסף של 7,500 ₪ בגין הנזק שנגרם לדלת הכניסה לביתם.

16. עוד טוענים הם כי העצים שבחצר שי גורמים ללכלוך ניכר בחצר שלהם ובכלל כך ללכלוך ניכר בבריכה וכי במשך שנים הם נדרשים, כתוצאה האמור, לגזום את העצים ולנקות את הבריכה, בתדירות גבוהה. משכך טוענים הם כי יש לחייב את הנתבעים בפיצוי בגין הוצאות ניקיון החצר והבריכה בסך של 7,500 ₪.

17. לבסוף טוענים הנתבעים כי יש לחייב את משפחת שי בתשלום בגין בניית הגדר בסך של 15,000 ₪.

18. משפחת שי משיבה לאמור כי הנתבעים ביקשו לתקן את הנזק בחלון באופן חלקי בלבד ומשכך סרבו לבקשתם.

19. כן טוענים הם כי הנתבעים ביקשו להגביה את הגדר שכבר הייתה קיימת ב-40 ס"מ וכי הם התירו להם לעשות כן, אך כי אין לחייבם בעלות הבנייה.

ראיות הצדדים

20. מטעם התובעות ומשפחת שי העידו התובעת 2 (תצהירה סומן ת/2), שאול (תצהירו סומן ת/5), ודורון ראובני, שכן (תצהירו סומן ת/1). במקביל נחקר גם המומחה על חוות דעת שי (ת/7).

21. מטעם הנתבעים העידו הם עצמם (תצהיריהם סומנו נ/15 – הנתבע ו-נ/16 – הנתבעת).

דיון

התביעה

אחריות הנתבעים לנזק שנגרם בחצר שי

22. לביסוס האחריות בשל עוולת הרשלנות ([סעיפים 35 ו-36](#) לפרודת הנזיקין), יש להוכיח שלושה תנאים מצטברים:

- א. קיומה של חובת זהירות מושגית וקונקרטית כלפי הניזוק;
- ב. הפרת החובה;
- ג. קשר סיבתי בין הפרת החובה לבין הנזק שנגרם.

(ראו: [ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש, פ"ד ל"ז \(1\) 113](#)).

23. סעיף ד' לחוות דעת שי מעלה כי זו הוכנה במטרה: "...לבקר בנכס שבנדון ולאמוד את עלות תיקון הנזקים שתוקנו ושלא תוקנו בדירתם" (עמ' 2 לחוות הדעת).

24. המומחה אף ציין כי חוות דעתו נסמכת על דבריה של התובעת 2 (עמ' 2 סעיף ו' לחוות הדעת).

25. בעדותו שבפני שב המומחה ואישר כי הוא נסמך על דבריה של התובעת 2 (פרוטוקול הדיון מיום 8/2/15 עמ' 56), והוסיף כי חוות דעתו איננה קובעת אחריות אלא אומדת את עלות תיקון הנזקים בבית שי.

לדבריו:

"ש. הבנתי, אוקיי, אהה, הבנתי, ואני מבין שאתה נסמכת, אני מתייחס לפרק ו' סעיף אחד, אתה נסמכת על דבריה של ה, של מזמינת העבודה ממך?

ת. כן.

ש. היא אמרה לך שהכל בוצע?

ת. כן.

...

ת. תראה, אני יגיד לך, אני יגיד לך, היא הציגה לי חשבוניות,

ש. כן

ת. וקבלת הזמנות,

ש. כן.

ת. לא ידעתי ממה, מה בוצע, מה לא בוצע, גם לא הבנתי ממנה מי ביצע.

ש. הבנתי.

ת. מה אני עשיתי? אני התעלמתי מזה,

ש. אוקיי,

ת. עם מי ביצע או מי ביצע, מי אחראי או מי לא אחראי, אני התבקשתי לתמחר, רק לתמחר את העלויות לראות אם הם סבירות או לא סבירות על סמך התמונות, על סמך הממצאים בשטח, יראה, יראה אדוני פרק ד', לאמוד את עלות תיקון הנזקים שתוקנו ושלא תוקנו בדירתם ...

ש. אוקיי.

ת. לא באתי לקבוע מי אשם, מי לא אשם, מי תיקן מי לא תיקן, לא..."

(ראו: פרוטוקול הדיון מיום 8/2/15 עמ' 56-57).

26. היות שכך והיות שאין בחוות דעת שי כדי לקבוע אחריות או לבסס קשר סיבתי בין עבודות השיפוץ לנזקים הנטענים הרי שלא עלה בידי משפחת שי לבסס את התובענה לחיוב הנתבעים בכלל הנזקים המפורטים בה.

27. עם זאת אין מחלוקת בין הצדדים כי בשנת 2007 נעשו בדירת הנתבעים עבודות השיפוץ וכי במהלכם נגרם הנזק בחלון.

28. עיון בחוות הדעת מעלה כי עלות החלפת גג הזכוכית הנמצא במרפסת הדרומית בבית שי (שהיא כפי שאני מבינה עלות תיקון הנזק בחלון עומדת על סך כולל של 4,200 ₪ (ראו סעיף 4 בעמ' 3 וכן עדות שאול בפרוטוקול הדיון מיום 30/11/14 עמ' 28).

29. משכך והיות שלא הובאה בפניי ראייה שתלמד מהו בדיוק הנזק שנגרם לחלון אך גם לא ראייה שתלמד כי ניתן לתקן את הנזק בעלות נמוכה יותר או בדרך שונה אני מוצאת לחייב את הנתבעים בגין נזק זה בסך של 5,000 ₪ הכולל גם הוצאות פיקוח על ההתקנה.

הדבר מדבר בעד עצמו – היפוך נטל הראייה, האמנם?

30. סעיף 41 לפקודת הניקיון קובע כי:

"בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה כי לתובע לא היתה ידיעה או לא היתה לו יכולת לדעת מה היו למעשה הנסיבות שגרמו למקרה אשר הביא לידי הנזק, וכי הנזק נגרם על ידי נכס שלנתבע היתה שליטה מלאה עליו, ונראה לבית המשפט שאירוע המקרה שגרם לנזק מתיישב יותר עם המסקנה שהנתבע לא נקט זהירות סבירה מאשר עם המסקנה שהוא נקט זהירות סבירה – על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי המקרה שהביא לידי הנזק התרשלות שיחוב עליה."

31. לביסוס האמור נקבע כי יש צורך בהוכחת 3 תנאים מצטברים :

- א. ידיעת התובע באשר לנסיבות הממשיות של קרות הנזק;
- ב. הנזק נגרם על ידי רכוש שהיה בשליטתו המלאה של הנתבע;
- ג. ההנחה שהתאונה נגרמה כתוצאה מרשלנות כלשהי מסתברת יותר מכל טענה אחרת.

יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט נ' הנדל בע"א [7692/09](#) אמג'ד מרעי נ' בית החולים המשפחה הקדושה [פורסם בבנו] (28/2/11) לפיהם :

"סעיף 41 [לפקודת הנזיקין](#) [נוסח חדש] מונה שלושה תנאים מצטברים לתחולת חזקת "הדבר מעיד על עצמו". כל תנאי בעל נקודת תצפית משלו. הראשון צופה על התובע ודורש את אי-ידיעתו או אי-יכולתו לדעת את נסיבות קרות הנזק. השני צופה על הנתבע ודורש ממנו שליטה מלאה על הנכס שגרם לנזק. השלישי צופה על המקרה ודורש כי נסיבותיו יתיישבו יותר עם המסקנה שהנתבע לא נקט זהירות סבירה. בהתקיים שלושת התנאים, "על הנתבע הראיה שלא הייתה לגבי המקרה שהביא לנזק התרשלנות שיחוב עליה".

32. בענייננו לא הובאה בפני ראייה שתלמד כי הנזקים שנגרמו לבית שי נגרמו בהכרח כתוצאת עבודות השיפוץ שנעשו על ידי הנתבעים, ומכל מקום לא שוכנעתי כי כך היה הדבר. לא כל שכן כאשר, כפי שאני מבינה, במהלך הזמן שיפצה גם משפחת שי את ביתה, כך שממילא לא ניתן לקבוע באופן חד משמעי מהו מקור הנזק.

33. משכך אין להחיל בענייננו את הכלל לפיו הדבר מדבר בעד עצמו באופן שיגרום להיפוך נטל הראיה.

עגמת נפש

34. כידוע מטרת הפיצויים בגין עגמת נפש איננה להעניש את הנתבעים על מעשיהם, אלא לפצות בגין הסבל שגרמו.

35. בענייננו, לאחר ששמעתי את הצדדים, הצהובים זה לזה ללא ספק, לאחר ששבתתי ועיינתי במכלול הראיות שהביאו בפני ובכלל כך בתמונות ת/3, ת/4, ת/5, ת/6, בתמונות נ/1, נ/3 ו- נ/4, ובעדות השכן דורון ראובני, אשר העיד כי ראה את הנזק שנגרם לבית שי אך גם שעבודות השיפוץ לא היו כרוכות ברעש בלתי סביר (פרוטוקול הדיון מיום 30/9/14 עמ' 9), ולאחר שקבעתי כבר פיצוי בגין הנזק בחלון, אינני מוצאת לחייב את הנתבעים בתשלום כלשהו בגין רכיב זה.

התביעה שכנגד

בניית גדר

36. בעדותו ציין הנתבע 1 כי ניתן לו היתר בנייה לבניית גדר הגבוהה ב- 40 ס"מ מן הגובה שהותר למשפחת שי ומשכך כי הציע להם לבנות את הגדר בצד שלהם באותו הגובה כדי לשמור על אסתטיקה. לדבריו:

ש. עבור מי בנית את הקיר?

ת. בהיתר הבנייה שלי,

ש. כן,

ת. יש קיר משותף ביני לבין השכנים

ש. כן, כן.

ת. הקיר שלי שבהיתר, היה גבוה ב-40 ס"מ מעל הקיר שלהם לפי ההיתר.

ש. כן.

ת. לכן בצד שלהם נוצר מין חלק כזה שהוא ממש לא אסטטי של 40 ס"מ, ומתוך זה, ומתוך רצון טוב, רצון טוב, 40 ס"מ על ארוך של אני יודע מה, 10 מטר. מתוך רצון טוב שיהיה להם אסתטיקה שם בקיר המשותף, שאלתי אותה אם היא רוצה שאני אבנה לה את הקיר הזה. על חשבונך. שלחתי בעל מקצוע, הוא בנה לה את הקיר שזה יהיה באותו גובה בצורה אסתטית, צבעתי לה איך שהיא ביקשה, אף פעם לא אמרו לי תודה על זה. זה עלה לי הרבה כסף.

ש. אבל, למה היה צריך לבנות את הקיר הזה?

ת. הסברתי, בגלל שהקיר הצמוד הקיר שלי, עמד 40 ס"מ והוא צמוד, פה נוצר מרווח של קיר חשוף,

ש. שזה לא יכול להישאר ככה, נכון.

ת. מה זה לא יכול להישאר, זה היתר שאני קיבלתי, וזה מה שהייתי צריך אני לבנות, בצד שלי.

ש. למה, אוקיי. תסביר לי, גם לעשות רצון טוב צריך סיבה, כדי למנוע מה?

ת. רציתי להיות נחמד...". (ראו: עדות הנתבע 1 פרוטוקול הדיון מיום 30/11/14 עמ' 39-40)

37. על פי הודייתו אם כן בנה הנתבע את הגדר ובכלל כך את ההגבהה לה, מרצונו ועל מנת לשמור על יחסי שכנות טובים. משכך ומשלא דרש בזמן אמת החזר הוצאות בגין האמור, אין מקום לפסוק החזר כזה בדיעבד. לא כל שכן כאשר הנתבעים לא הביאו בעניין זה ראייה שתלמד מה הייתה עלות הבנייה.

הנזק לדלת בית שריון

38. טוענים הנתבעים כי שאול גרם נזק לדלת ביתם לאחר שזרק לעברה פנס.

39. עם זאת הנתבע 1 איננו טוען כי ראה את שאול בעת המעשה (ראו פרוטוקול הדיון מיום 30/11/14 עמ' 43). במקביל גם לא צורפה כל ראייה שתלמד על אומדן הנזק. כמו כן לא צורפה ראייה שתלמד כי מי ממשפחת שי הוא שגרם לנזק.

40. משפחת שי מכחישה את האמור.

41. משכך אני דוחה את עתירת הנתבעים לפיצוי בעניין זה.

הוצאות ניקיון החצר והברכה ועולת מטרד ליחיד

42. סעיף 44 לפקודת הניקיון קובע כי :

"(א) מיטרד ליחיד הוא כשאדם מתנהג בעצמו או מנהל את עסקו או משתמש במקרקעין התפוששים בידו באופן שיש בו הפרעה של ממש לשימוש סביר במקרקעין של אדם אחר או להנאה סבירה מהם בהתחשב עם מקומם וטיבם; אך לא ייפרע אדם פיצויים בעד מיטרד ליחיד אלא אם סבל ממנו נזק.
(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על הפרעה לאור שמש".

43. עניינה של עולת המטרד ליחיד הוא באיזון בין זכותו של אדם להנאה מלאה מזכויותיו במקרקעין, לבין דרישותיהם של אחרים לנהל פעילות המשפיעה על הנאה זו (ראה: ע"א 436/60 עזרו ואחי נ' קליין ואחי, פ"ד טו' (2), 1177).

44. כדי שהנתבעים יוכלו אם כן להוכיח כי העצים בחצר שי מהווים מטרד ליחיד עליהם להוכיח כי הם גורמים להם להפרעה של ממש המונעת מהם שימוש סביר בחצר ובברכה.

45. השאלה אם הפרעה מסוימת פוגעת בשימוש הסביר או בהנאה הסבירה ממקרקעין היא שאלה עובדתית, התלויה בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה (ראו למשל ע"א 67/59 עיריית ת"א - יפו נ' שטיינברג, פ"ד יג' (1), 491).

בעת הכרעתו יודרך בית המשפט על ידי שיקולים שונים, כגון מיקומם וטיבם של מקרקעי התובע; חומרת ההפרעה; תועלתה או חשיבותה של פעילות הנתבע; ובחינת הדרך המעשית למנוע את ההפרעה (ד' קרמניצ'ר " מטרדים בתוך דיני הניקיון העוללות השונות" בעריכת טדסקי, עמ' 61-68).

המבחן עם זאת הינו מבחן אובייקטיבי, ואיננו מושפע מרגישויות מיוחדות של אחד מן הצדדים או מהפעילות המתנהלת במקרקעין שלהם (972/63 שטיינברג נ' שכטר פ"ד נ 281).

46. בעניינינו טוענים הנתבעים כי הברכה מתמלאת בעלים יבשים ובלכלוך באופן המחייב לנקות אותה בתדירות של פעמיים ביום ואשר פוגע ביכולתם ליהנות ממנה (ראו: סעיף 17 (ב) לתצהיר הנתבע נ/15 וכן התמונות שצורפו כנספח א' לכתב התביעה שכנגד).

47. מובן אם כן, כי אף לפי מבחן אובייקטיבי, יש באמור משום הפרעה לשימוש הסביר. כך לאחר שהגם שמי שמחזיק בריכה בחצרו צריך בהחלט לצפות לעבודות תחזוקה רבה ובכלל כך, לאיסוף העלים המגיעים מכל מקום אפשרי בגינה ישר לתוכה, אין הוא אמור להזדקק לאיסוף כזה בתדירות כה גבוהה.

48. טענת משפחת שי בעניין זה כי הנתבעים בנו את הבריכה כשהם יודעים שהיא מתחת או בסמוך לעץ נשיר בחצרם, איננה יכולה להישמע, שכן אין הם יכולים להכתיב לשכניהם הנתבעים כיצד ינצלו את חצרם.

49. [סעיף 51 לחוק המקרקעין](#) התשכ"ט – 1969 קובע כי:

“עצים או צמחים אחרים הגדלים סמוך למיצר וענפיהם או שורשיהם מתפשטים לתוך מקרקעין שכנים, אין בעל המקרקעין השכנים או המחזיק בהם (להלן - השכן) רשאי לדרוש סילוק הענפים או השרשים, אלא אם יש בהם כדי להזיק למקרקעין או להפריע לו במידה בלתי סבירה בהנאה מן המקרקעין; דרש השכן מבעל הצמחים לסלק ענפים או שרשים כאלה ולא סולקו תוך זמן סביר, רשאי הוא לסלקם בעצמו על חשבון בעל הצמחים”.

50. משכך, דרישת הנתבעים כי משפחת שי תדאג לגיזום ענפי העצים הפולשים לחצרם (חצר שריון) בדיון יסודה והיה על האחרונים להיענות לה. משלא עשו כן רשאים היו הנתבעים לפעול לביצוע הגזום ולחייבם בעלותו.

51. אלא שהנתבעים לא עשו כן בזמן אמת ואף לכתב התביעה שכנגד לא צירפו הוכחה שתלמד אילו הוצאות נגרמו להם כתוצאת העובדה שמשפחת שי לא פעלה לסילוק ההפרעה.

52. משכך אינני מוצאת לחייב את משפחת שי בתשלום במסגרת רכיב זה. עם זאת אביא את הטענות בחשבון בעת הדיון בטענות לפיצוי בשל עגמת נפש להלן.

עגמת נפש

53. כפי שהובהר לעיל, מטרת הפיצויים בגין רכיב עגמת הנפש אינה להעניש אלא לפצות בגין סבל.

54. בעניין זה ולאחר ששבתי ושקלתי את עדויות הצדדים על ראיותיהם ובכלל כך עיינתי גם בתמונות נ/5, נ/6, נ/7, נ/8, נ/9, נ/10, נ/12, נ/13 ו-נ/14, אני מוצאת לחייב את משפחת שי לשלם לנתבעים פיצוי בגין רכיב זה, שנקבע על דרך האומדנא, בסך של 5,000 ₪.

סוף דבר

55. התביעה מתקבלת בחלקה. על הנתבעים לשלם לתובעות סך כולל של 5,000 ₪ בגין הנזק שנגרם להם כתוצאה מעבודות השיפוץ.

56. גם התביעה שכנגד מתקבלת בחלקה. האחריות לגיזום ענפי העצים הפולשים מחצר שי לחצר שריון מוטלת על משפחת שי.

על משפחת שי לשלם לנתבעים סך כולל של 5,000 ₪ בגין עגמת נפש.

57. משום התוצאה אליה הגעתי ומשום שביחסי שכנות עסקיני, שהגם שעלו על שרטון אין חובה כי ימשיכו בכך, אינני מוצאת לעשות צו להוצאות ואף לא לשכ"ט עו"ד.

מזכירות בית המשפט תשלח העתק פסק דין זה לצדדים בדואר רשום.

ניתן היום, י"א תשע"ה, 26 יולי 2015, בהעדר הצדדים.

כרמלה האפט 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)